

6. Школьник І. О. Роль банків у процесі формування національної моделі фінансового ринку [Текст] / І. О. Школьник // Вісник Української академії банківської справи. – 2008. - № 1 (24) – С. 64-70.

7. Школьник І. О. Фінансовий ринок України: сучасний стан і стратегія розвитку : монографія [Текст] / І. О. Школьник. – Суми : ВВП «Мрія» ТОВ, УАБС НБУ, 2008. – 348 с.

УДК 336.14 (477.6)

Жибер Тетяна Василівна

к. е. н., доцент кафедри фінансів

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ ПРОГРАМ В УКРАЇНІ

Державний бюджет України вже десять років складається за бюджетними програмами. Експеримент із складання місцевих бюджетів за бюджетними програмами в окремих регіонах України також триває успішно, зокрема, в місті Києві бюджет складається і виконується за бюджетними програмами з 2010 року.

При складанні і виконанні державного та місцевих бюджетів за бюджетними програмами у взаємодію вступають різні суб'єкти фінансової інфраструктури. Оптимізація схеми цієї взаємодії потребує подальшого дослідження та удосконалення.

Фінансова теорія виокремлює в частині фінансової інфраструктури її управлінську та інституційну складову. До управлінської складової відносять фіскальні державні органи, до інституційної – державні та недержавні фінансові інституції [1]. Такий поділ при виконанні бюджету означає, що первинний (прийняття рішень) вплив на складання і виконання бюджетних програм повинні мати фіскальні державні органи.

Обслуговування виконання бюджетів за програмами, однак, передбачає значну роль у прийнятті рішень самого відповідального виконавця [2] бюджетної програми. Він повинен співпрацювати із Державною казначейською службою та місцевим фінансовим органом в частині управління коштами у межах програми для найбільш ефективного її виконання. Таким чином, ці органи з фіскального сектору управлінської

інфраструктури при обслуговуванні бюджетних програм повинні також функціонувати і як фінансові інституції.

АС «Казна-видатки» у Державної казначейської служби України не була розрахована на облік видатків бюджетів у межах бюджетних програм. Вона передбачає поділ видатків за фондами бюджетів, за розпорядниками коштів, за статтями функціональної (за результатами виконання бюджету) та економічної бюджетних класифікацій. Таким чином, планується з нового, 2014 року, запровадження більш прогресивної автоматизованої системи виконання бюджету за видатками.

Розрахунково-касове обслуговування бюджетних програм та їх виконавців органами казначейської служби повинне у майбутньому забезпечувати моніторинг результативних показників програм. А також надавати достатню інформацію для здійснення аудиту бюджетних програм уповноваженими аудиторами.

Є різниця між бюджетними програмами державного бюджету та - у складі місцевих бюджетів. У 2012 році використовувалася велика кількість бюджетних програм у складі бюджету м. Києва. За призначенням, бюджетна програма повинна відображати загальну стратегію держави та мету, зазначену в стратегічному плані виконавця бюджетної програми. Як приклад, візьмо звіт [3] про виконання бюджетної програми «Внески до статутного капіталу суб'єктів господарювання (Комунальне підприємство по утриманню зелених насаджень Оболонського району м. Києва)», виконавцем якої була Оболонська РДА в м. Києві. Даний звіт показує суму внесків до статутного фонду підприємства, зроблених за спеціальним фондом бюджету, згідно з вимогами Бюджетного кодексу України. Ці внески були менші, ніж заплановані, на 0, 09 тис. грн. Програма не виконана кількісно. Але така форма подання інформації, як і така назва програми – не відповідають концепції програмно-цільового бюджетування. Немає інформації та відповідей на такі питання: навіщо були здійснені внески? Яка їхня ефективність та результативність, саме цієї суми? Як зміниться результат діяльності підприємства після здійснення цих внесків до статутного фонду?

Доцільно було б бюджетні програми такого типу згрупувати у одну бюджетну програму, наприклад, «Озеленення Оболонського району у м. Києві за «відповідними стандартами». У межах цієї програми були б видатки стосовно поповнення статутного фонду підприємства, що займається озелененням. Разом з тим, повинен додатково бути розроблений стратегічний план щодо роботи Комунального підприємства по утриманню

зелених насаджень Оболонського району м. Києва із зеленими насадженнями у Оболонському районі, критерії (показники) виконання плану та заходи щодо відповідальності даного підприємства за його виконання.

Здійснити облік такої кількості самостійних місцевих бюджетних програм, призначення яких зводиться до звичних статей видатків, а наявність обумовлена лише напрямом платежу та бюджетним фондом, з якого виділяються кошти, складно і недоцільно. Для цього згідно зі світовим досвідом [4], в структурі бюджетних програм передбачені підпрограми і напрями виділення коштів.

Таким чином, у майбутньому слід вдосконалювати інформаційне забезпечення територіальних органів Державної казначейської служби при обслуговуванні бюджетних програм. Також передбачається посилення ролі Державної казначейської служби України не тільки як управлінської, а і як фінансової інституції при обслуговуванні виконавців бюджетних програм в умовах посилення їх відповідальності за результати виконання програм. Система бюджетних програм місцевих бюджетів потребує оптимізації згідно із концепцією програмно-цільового бюджетування.

Список літератури

1. Юхименко П. І., Федосов В. М., Лазебник Л. Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 576 с.
2. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс] — Режим доступу до закону : <http://zakon.rada.gov.ua/go/2456-17>
3. Звіт про виконання паспорта бюджетної програми місцевого бюджету станом на 01.01.2013 року [Електронний ресурс] — Режим доступу до звіту: <http://www.obolonrda.gov.ua/data/upload/publication/main/ua/1955/180409.pdf>
4. Бабич Т.С. Макрофінансове бюджетування: Навч. посіб. / Т.С. Бабич, Т.В. Жибер; за наук. ред. проф. В.М. Федосова. — К. КНЕУ, 2011. — 311 с.